

Prezentując szczegółowo model usprawnień w zakresie realizacji usług w dziedzinie transportu omówiliśmy na łamach Dziennika Warto Wiedzieć usprawnienia zmierzające do poprawy funkcjonowania infrastruktury drogowej, bezpieczeństwa w ruchu drogowym i jakości usług w transporcie publicznym.

Ważnym elementem systemu jest działalność instytucji zarządzających transportem. Cel ten dotyczy zarządów dróg, instytucji zarządzających transportem publicznym, administracji rządowej i samorządowej. Realizacja tego celu pozwoli na podejmowanie bardziej racjonalnych decyzji, przyspieszenie podejmowania decyzji oraz sprawniejszą obsługę interesantów. Taki cel może zostać osiągnięty dzięki wykonywaniu następujących zadań:

- poprawa systemów zarządzania rozwojem, zmianą i jakością podmiotów odpowiedzialnych za funkcjonowanie dróg i transportu publicznego;
- poprawa kompetencji osób zajmujących się drogami, transportem, organizacją ruchu, planowaniem przestrzennym i inwestycjami;
- porządkowanie stanów prawnych pasów drogowych dróg powiatowych i gminnych;
- upraszczanie i doskonalenie przepisów dotyczących planowania, projektowania, budowy, eksploatacji, finansowania dróg i transportu publicznego.

Poprawę systemów zarządzania instytucji zarządzających transportem publicznym należałoby rozpocząć od dokonania w tych instytucjach samooceny, opartej na kryteriach doskonałości organizacyjnej lub wg kryteriów kontroli zarządczej. Wnioski z samooceny przyjęte w formie kart i projektów zmian i doskonalenia, powinny być konsekwentnie wdrażane i monitorowane.

Poprawę kompetencji wymienionych osób można uzyskać poprzez:

- uzupełnianie wiedzy w drodze kształcenia na kursach i studiach, w tym podyplomowych, w formach stacjonarnych i zaocznych;
- samokształcenie i kształcenie na odległość;
- podręczniki i poradniki (w tym niniejsza publikacja);
- stwarzanie atmosfery życzliwości i ułatwień dla uzupełniania wiedzy.
- Gminy, powiaty i zarządy dróg mogłyby (wspólnie – we współpracy lub oddzielnie) zamawiać na uczelniach kursy i studia podyplomowe dla swoich pracowników.

Odrębną kwestią dotyczącą poprawy działalności instytucji zarządzających jest konsekwentne regulowanie stanów prawnych terenów zajętych w przeszłości pod budowę dróg. Na skutek rozbieżności w dokumentach kartograficznych (mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne) oraz w dokumentach katastralnych (ewidencja gruntów) i w księgach wieczystych, jak również wskutek innych zaszłości dość powszechne jest nieuregulowanie granic pasów drogowych oraz spraw własnościowych terenów leżących w obrębie tych pasów. Kwestie te wymagają pilnego uporządkowania w celu umożliwienia sprawnego zarządzania drogami oraz wykonywania na nich robót budowlanych. Wymaga to jednak środków i pracy geodetów oraz innych specjalistów – rady powinny przyznawać w budżetach środki na te zadania.

Regulowanie kwestii własności działek prywatnych zajętych w przeszłości pod budowę dróg bez uporządkowania kwestii własnościowych, jest możliwe na trzy sposoby:

- na podstawie obowiązującego ważnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i przepisów ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami – za od- szkodowaniem; jest to jednak procedura długotrwała;
- na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. „Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną”, DZ.U. 133/1998, poz. 872, z późniejszymi zmianami – bez odszkodowania, o ile właściciel takiej działki nie zwrócił się przed 31 grudnia 2005 r. o odszkodowanie; przeniesienie własności odbywa się na podstawie decyzji wojewody; te sprawy ciągną się bardzo długo – być może byłaby możliwość ich przyspieszenia, gdyby zmienić przepisy i przenieść sprawy dotyczące dróg powiatowych i gminnych do starostw;
- na podstawie specustawy drogowej – za odszkodowaniem; z zastrzeżeniem wszelkich mankamentów wynikających z przyjęcia takiego trybu. Ponadto procedurę tą można zastosować tylko przy przebudowie lub rozbudowie drogi, przy okazji regulując sprawy własności gruntów, a nie dla samego uregulowania tych spraw.

Źródło: Doświadczenia Związku Powiatów Polskich z realizacji projektu Kompetentny Urząd, Zadowoleni Mieszkańcy. Integracja działań JST dla poprawienia dostępności, jakości i efektywności świadczeń lokalnych usług publicznych.